

iniciatíva
inakosť

inTY
MYta

možnosť voľby
FREEDOM OF CHOICE

Saplinq

Nechajte si kvety, chceme ľudské práva

SPOLOČNÁ SPRÁVA ORGANIZÁCIÍ A KOLEKTÍVOV AMNESTY INTERNATIONAL SLOVENSKO, INICIATÍVA INAKOSŤ, INTYMYTA, MOŽNOSŤ VOĽBY, NEON, PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA, SAPLINQ

Medzinárodný deň žien je príležitosťou upozorniť politikov aj verejnosť, že na Slovensku stále potrebujeme systémové riešenia na ochranu ľudských práv žien a dievčat. Aj tento rok ako organizácie, ktoré bránia ľudské práva a pomáhajú preživším rodovo a rasovo podmieneného násillia, pri príležitosti MDŽ pripomíname mocným, že jeden deň rozdávania kvetov a predstieraného záujmu o ženy a dievčatá nestačí. Štát musí napraviť dlhodobé systémové zlyhania a presadiť opatrenia na ochranu práva na bývanie, prístup k adekvátnej zdravotnej starostlivosti vrátane starostlivosti o reprodukčné zdravie bez segregácie a diskriminácie, práva na prístup k informáciám a ochranu pred sexuálnym a rodovo podmieneným násillim a ochranu práv všetkých žien, bez ohľadu na ich pôvod, rasu, zázemie či príslušnosť k LGBTI+ komunite. Riešenia existujúcich problémov poznáme, ale je potrebné ich konečne implementovať.

Slovensko potrebuje posilniť ochranu žien, dievčat a femininných osôb pred násillim – v offline aj v online priestore

Rodovo podmienené násillie je na Slovensku aj v Európe nebezpečne rozšíreným fenoménom. Podľa výskumu Eurostatu, FRA a EIGE, ktorý sa uskutočnil medzi rokmi 2020 – 2024, každá tretia žena v EÚ v dospelosti zažila fyzické násillie, sexuálne násillie alebo vyhrážanie. Na Slovensku teda štatisticky hovoríme o státisícoch ľudí. Väčšina preživších páchatel'a poznala, pretrvávajúca stigmatizácia, viacnásobná diskriminácia a ďalšie faktory však vedú k tomu, že ženy a dievčatá sa neobrátia na políciu.

Slovensko potrebuje reformu Trestného zákona a zmenu zákonnej definície znásillenia tak, aby bola založená na absencii súhlasu. Takúto novelu už odborná obec pripravila, ale parlament ju doteraz nebol schopný prijať. Zvýšenie ochrany potrebujú aj ženy zažívajúce domáce násillie, pôrodné násillie či šikanu a násillie v online priestore, a to jednak na strane zákona, ako aj v praxi.

Ako upozorňuje organizácia inTYMYta, kľúčovým nástrojom na prevenciu násillia, obťažovania a ďalších negatívnych javov, ktorým ženy a dievčatá čelia, je vzťahová a sexuálna výchova. Jasne to potvrdzuje prax aj výskumy, vďaka ktorým vieme, že komplexné vzdelávanie v tejto oblasti znižuje riziko násillia, podporuje rešpekt k osobným hraniciam a vedie k zodpovedným rozhodnutiam vo vzťahoch. Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) a ďalšie odborné organizácie dlhodobo zdôrazňujú, že kvalitná a vekovo primeraná vzťahová a sexuálna výchova vedie k zníženiu rizikového správania. Je to vďaka tomu, že deti si postupne a vekovo primerane rozvíjajú vedomosti, zručnosti a postoje o tom, čo je to bezpečie, kto sú dôveryhodné dospelé osoby, čo sú hranice tela aj ako tieto hranice komunikovať a uvedomiť si, že ich prekračovanie je ubližujúce.

„Doma pristupujeme k deťom na základe našich rozmanitých rodinných hodnôt, ktoré si zaslúžia rešpekt. V škole a svete sa tieto rozmanité prostredia a osobnosti stretávajú a učia vzájomnému rešpektu – aj k svojim hraniciam. V tomto svete totiž žijeme spoločne,“ uvádza Radka Mikšík z organizácie inTYMYta.

InTYMYta ďalej upozorňuje, že sa potrebujeme vážne začať zaoberať vzťahovou a sexuálnou výchovou, ktorá je nevyhnutná pre bezpečie v online priestore. Potrebujeme vzdelávanie, ktoré bude reflektovať potreby súčasnej a budúcej mládeže, pre ktorú sú médiá prirodzenou súčasťou života – a to často od malička. Už dnes vieme, že denne sa pomocou mobilu pripája na internet viac než 70 % slovenských detí a dospelujúcich. 52 % detí a dospelujúcich vo veku 11 – 17 rokov má skúsenosť so sextingom. So sexuálne explicitnými videami sa deti stretávajú už v 6. roku života, keď na to zďaleka nie sú pripravené.

Online svet zároveň prináša nové formy manipulácie, šikany, obťažovania a zneužívania, pričom deti a mladí ľudia sú najzraniteľnejšie skupiny. O to viac, ak ich v tomto svete necháme bez vzdelania a podpory. Viac ako polovica rodičov nevie o negatívnej skúsenosti, ktorú ich dieťa malo na internete. Podporu teda potrebujeme poskytovať aj rodičom, aj školám, pretože technológiám nezáleží na veku a online svet sa neustále posúva. Organizácia inTYMYta preto organizuje okrem iných vzdelávacích aktivít aj Deň zdravých vzťahov vďaka Nadácii Pontis. Školy z celého Slovenska na rôznych stupňoch vzdelávania organizujú s našou podporou vzdelávanie o zdravom správaní vo vzťahoch, v offline aj online svete.

„Ak chceme skutočnú prevenciu násillia, obťažovania, groomingu a ďalších negatívnych javov, potrebujeme kvalitné vzdelávanie o hraniciach, súkromí, sebahodnote či vplyve médií na naše správanie, na naše telá i vzťahy.“

Keď sa pozrieme na štatistiky týkajúce sa násillia, musí nám byť jasné, že takéto vzdelávanie už dávno nie je iba otázkou voľby – je to naša spoločná zodpovednosť. Veríme, že je v našom spoločnom záujme vytvárať pre deti a mládež taký svet, v ktorom budú v bezpečí a budú sa bezpečne voči iným ľuďom správať. Je naším spoločným záujmom vytvárať pre deti a mládež svet, v ktorom má každý človek príležitosť od malička zažívať rešpekt, rovnosť, zdravie a bezpečie. Veríme, že tieto hodnoty sú pre nás všetkých a všetky spoločné.

Na Medzinárodný deň žien nám všetkým želáme, aby sme v sebe našli silu vytvárať svet, v ktorom si nemusíme bezpečie pre zraniteľné skupiny iba želať, ale aby sme ho mohli všetci a všetky naozaj žiť,“ dopĺňa Radka Mikšík z organizácie inTYMYta.

Amnesty International upozorňuje, že v uplynulom roku nepodnikol štát žiadne výraznejšie kroky smerom k zvýšeniu ochrany obyvateľstva pred rodovo podmieneným, sexualizovaným násillím a ďalšími formami systémového násillia. [Novela trestného zákona z februára minulého roka](#) neobsahovala dlho a odborne pripravovanú [definíciu znásillenia](#) založenú na absencii súhlasu. Navyše došlo k pokusu o skrátenie premlčacích lehôt za zločiny znásillenia a sexuálneho násillia, ktoré boli zachované len vďaka [tlaku širšej a odbornej verejnosti](#).

Štát dostatočne nereflektuje [desiatky rokov hromadenia prípadov policajného násillia](#) na zraniteľných ľuďoch. Hlasné je aj ticho predstaviteľov štátu o pribúdajúcich prípadoch [neonacistického násillia](#) v Bratislave, ktoré cieľi na chudobných ľuďoch, ľudí so skúsenosťou s migráciou, kvír ľudí a ďalšie menšinové a marginalizované skupiny.

„Vždy nás zdvihne, keď príde k ďalšej tragédii – keď zomrie ďalšia žena. Vtedy sa pozeráme dozadu a pýtame sa, čo kto kedy v inštitúciách štátu zanedbal alebo čo expertky a experti nevideli. Len málo sa však pozeráme na systém, na to, ako doslova nepriateľsky funguje voči potenciálnym obetiam. Vtedy, keď už niečo zažívajú, ale ešte nemajú ‚papier‘, rozhodnutie súdu alebo inej úradnej autority, že násillie sa skutočne deje. Vtedy, keď sa musia, naozaj musia, so svojimi násillníkmi stretávať a zložito sa dohadovať, ako s nimi budú vychovávať deti, a to aj vtedy, keď ušli do bezpečných ženských domov,“ dopĺňa Ida Želinská za kolektív neon.

Ochrana reprodukčných práv a súvisiaca zdravotná starostlivosť sa musí stať prioritou

Zabezpečenie reprodukčných práv je nevyhnutné na dosiahnutie skutočnej rovnosti a ľudských práv. Bez prístupu k antikoncepcii a bezpečnej interrupcii sa ženy a dievčatá dostávajú do neriešiteľných situácií a chudoby, nemajú kontrolu nad vlastnými telami a životmi.

„Tento rok si viac ako po iné roky na Medzinárodný deň žien pripomíname, že zabezpečenie reprodukčných práv je nevyhnutné na dosiahnutie skutočnej rovnosti a demokracie. Pokiaľ sa nemôžu ženy a dievčatá slobodne a zodpovedne rozhodovať o tom, či a kedy budú mať deti, nemajú kontrolu nad vlastným telom a životom. Ich zdravie, budúcnosť a sny sú v rukách iných. Bez prístupu k antikoncepcii a bezpečnej interrupcii sa dostávajú do neriešiteľných situácií a chudoby. Vo svetle politiky Trumpovej administratívy, ktorá sa snaží o radikálne obmedzenie reprodukčných práv a má

iniciatíva
inakosť

inTY
MYta

možnosť voľby
FREEDOM OF CHOICE

Sapling

celosvetový dopad, sa výzva na ich obhajobu stáva ešte naliehavejšou,“ uvádza riaditeľka organizácie Možnosť voľby Adriana Mesochoritisová.

Snahy obmedziť prístup k bezpečným interrupciám musia nahradiť kroky smerom k zlepšeniu ochrany reprodukčných práv. Na marcovej schôdzi bude parlament opäť rokovať o návrhu, ktorý sa snaží oklieštiť prístup k bezpečným interrupciám. Ide už o 32. návrh za posledných šesť rokov! Nemenej nebezpečný je návrh na zakomponovanie tzv. výhrady vo svedomí do Ústavy, ktorá už dnes tvorí jednu z najväčších prekážok v prístupe k interrupciám.

[V našej krajine je prístup k interrupcii doslova beh cez prekážky.](#) Slovensko dlhodobo zlyháva pri zabezpečovaní reprodukčného zdravia a práv svojho obyvateľstva. Preto si musíme aj na Medzinárodný deň žien pripomínať, že patríme ku krajinám s najhoršou interrupčnou starostlivosťou a najvyšším počtom obmedzení v Európe. Nedostatok informácií, odmietanie starostlivosti, ubližujúci prístup, medicínsky neopodstatnené čakacie doby, nemožnosť podstúpiť tabletkovú formu interrupcie, vysoké ceny aj regionálne rozdiely v dostupnosti interrupcií Slovensko dostali na nelichotivé 43. miesto (spomedzi 52 hodnotených štátov) rebríčka European Abortion Policies Atlas. Obmedzenia sa pritom najviac dotýkajú chudobných ľudí, osamelých matiek a žien zažívajúcich násilie. Zložitý prístup k starostlivosti potvrdzujú aj ženy, ktoré Možnosť voľby kontaktujú na [podpornej linke](#). Obmedzenia sa pritom najviac dotýkajú chudobných ľudí, osamelých matiek a žien zažívajúcich násilie.

Podľa Adriany Mesochoritisevej, riaditeľky organizácie Možnosť voľby, „Slovensko musí zmeniť svoj postoj k sexuálnym a reprodukčným právam a odstrániť všetky prekážky v prístupe k bezpečným interrupciám. Nejde len o napĺňanie našich ľudskoprávných záväzkov v tejto oblasti, ktoré vytrvalo ignorujeme, ale o zabezpečenie zdravia a dôstojného života pre všetkých ľudí. Ženy sa nemôžu stať rukojemníkmi tých, ktorí sú presvedčení, že im môžu diktovať, ako majú vyzerať ich životy. Nemôžeme dovoliť, aby sa opakovali tragédie z krajín, kde sú interrupcie zakázané alebo veľmi obmedzené, ako sú Poľsko, Írsko, Argentína či Salvador. V krajinách, kde nie je dostupná interrupčná starostlivosť, ženy zomierajú.“

Slovensko musí začať rešpektovať a chrániť ľudské práva rómskych žien

Slovenská vláda sa v novembri 2021 oficiálne ospravedlnila rómskym ženám, ktoré v minulosti nezákonne sterilizovali bez informovaného súhlasu. Tieto ženy už roky s podporou Poradne pre občianske a ľudské práva bojujú za spravodlivosť a odškodnenie. Parlament však stále musí prijať kvalitný zákon, ktorý všetkým poškodeným ženám umožní dosiahnuť spravodlivosť a odškodnenie. Ministerstvo spravodlivosti SR po výzve Komiséra Rady Európy pre ľudské práva minulý rok potvrdilo, že takýto zákon pripravuje, na jeseň minulého roka však zákon neprešiel hlasovaním v parlamente. Nezákonne sterilizované ženy tak stále čakajú na spravodlivosť. Poradňa upozorňuje, že je na čase, aby už konečne vláda konala a predložila do parlamentu kvalitný zákon, ktorý umožní odškodnenie všetkých poškodených žien.

Rómske ženy naďalej čelia viacnásobnej diskriminácii, ktorá sa prejavuje aj v oblasti zdravotnej starostlivosti o reprodukčné zdravie. V niektorých slovenských pôrodniciach sú rómske ženy segregované do takzvaných „rómskych izieb“. Ministerstvo zdravotníctva tento fakt dlhodobo ignoruje. Štát musí túto nezákonnú prax naliehavo odstrániť.

Monitoring Poradne pre občianske a ľudské práva priamo v marginalizovaných rómskych komunitách ukazuje, že v niektorých lokalitách záchranná zdravotná služba opakovane nie je vysielaná k pôrodom rómskych žien.

„Po toľkých rokoch sa naše ženy, ktoré boli nezákonne sterilizované, konečne musia domôcť spravodlivosti a zadosťučinenia. Vláda a parlament preto musia konať a konečne už schváliť kvalitný odškodňovací zákon. Je smutné, že aj v dnešnej dobe čelíme my rómske ženy predsudkom, stereotypom, nenávisťou, a to v rôznych oblastiach nášho života. Verím, že raz budeme aj my rómske ženy prijaté touto spoločnosťou a budeme mať príležitosť žiť naše životy v prostredí, ktoré podporuje

iniciatíva
inakosť

inTY
MYta

možnosť voľby
FREEDOM OF CHOICE

Sapling

rovnosť a vzájomné porozumenie," uviedla Agáta Duchoňová, koordinátorka pre ľudskoprávny monitoring Poradne pre občianske a ľudské práva.

Okrem nerovného prístupu k reprodukčnému zdraviu čelia mnohé rómske dievčatá segregácii vo vzdelávaní. Štát musí zastaviť neoprávnené zaradovanie rómskych detí do škôl a tried pre žiakov a žiačky s mentálnym znevýhodnením a chrániť tak ich právo na kvalitné vzdelanie bez diskriminácie.

Kvír ženy, bez partneriek aj tie, ktoré spolu vychovávajú deti, potrebujú právnu ochranu

Iniciatíva Inakosť sa venuje problematike ochrany práv LGBTI+ ľudí. Organizácia vníma osobitne citlivé práva žien, ktoré sú príslušníkmi tejto komunity. Od roku 2019 sa na inPoradňu, ktorá je poradenským centrom Iniciatívy Inakosť, obrátilo viac ako 2 000 ľudí. Polovicu klientely tvorili práve ženy, príslušníčky LGBTI+ komunity, dievčatá (alebo ich rodičia), ktoré zažívajú príkoria v rozmanitých životných situáciách. Ide o ženy rôzneho veku, postavenia či náboženstva. Čo ich všetky spája je, že trpia pre to, kým sú alebo koho ľúbia. Láska a svojbytnosť týchto žien je tým, čo ich robí zraniteľnými a ohrozenými.

„Do inPoradne prichádzajú najmä lesby, bisexuálne a transrodové ženy, ktoré čelia diskriminácii a nenávisťným útokom na školách, na verejnosti a na pracovisku alebo aj na úradoch či v inštitúciách. Týmto útokom čelia aj v prostredí, od ktorého očakávajú pomoc a podporu, teda v rodine, partnerských či priateľských vzťahoch. Častokrát je ich inakosť jediným dôvodom na to, aby sa im otočili chrbtom aj ich najbližší. Tieto útoky zanechávajú stopy na ich tele i duši a často kvôli nim potrebujú pomoc v rôznych oblastiach poradenstva, akou je psychologické, sociálne a právne poradenstvo či dokonca krízové intervencie, ak je ich život priamo ohrozený,“ hovorí právna poradkyňa v inPoradni Dominika Kardošová.

Slovenská republika vo svojom programovom vyhlásení deklaruje, že rešpektuje spolužitie osôb rovnakého pohlavia a je pripravená riešiť praktické otázky súvisiace s ich životom v spoločnej domácnosti. Partnerky rovnakého pohlavia však naďalej nemôžu po sebe dediť, používať spoločné priezvisko, požívať rôzne finančné plnenia či už úrazové dávky, vdovský príspevok alebo OČR. V prípade, ak sa tieto ženy rozhodnú stať matkami, často odchádzajú do zahraničia, kde okrem kvalitnejšej a dostupnejšej zdravotnej starostlivosti obe matky nadobúdajú právne rodičovstvo k narodenému dieťaťu. Slovenská republika im tento status nepriznáva. LGBTI+ ženy sa teda stávajú jednak obeťou neexistujúcej legislatívy, ako aj obeťou nenávisťných útokov od spoločnosti, ktorá z nich robí zraniteľnú sociálnu skupinu. Tento stav je potrebné zmeniť a Slovensko musí zmeniť legislatívu tak, aby chránila právo na súkromný a rodinný život všetkých ľudí bez ohľadu na ich rodovú identitu či romantickú príťažlivosť.

Osobitne dôležitou témou, ktorou sa inPoradňa zaoberá posledný rok, je vážny zásah do práv transrodových žien. Iniciatíva Inakosť upozorňuje, že stupňujúce sa dehumanizujúce verbálne útoky na transrodové ženy a opakované snahy parlamentu a vlády obmedziť či dokonca úplne znemožniť právne tranzície zasahujú do práva na súkromný a rodinný život. Po absolvovaní medicínskej tranzície, ktorá je sama osebe z dôvodu nedostatku poskytovateľstva a ďalších prekážok nesmierne problematická, čelia transrodové ženy na Slovensku problémom pri právnej tranzícii, čiže zmene osobných údajov na rodnom liste a v ostatných osobných dokumentoch. Viacerým transrodovým ženám matriky v minulosti v rozpore so zákonom o rodnom čísle, ako aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva odmietli vykonať zmenu dokladov. Viaceré transrodové ženy si tak svoje nové doklady po medicínskej tranzícii musia vybojovať prostredníctvom súdneho konania. Aktuálne navrhovaná novela ústavy, ktorej prijatím by mohol štát tranzície výrazne obmedziť alebo úplne zakázať, by ich pritom ohrozila ešte oveľa viac.

„Politici a političky sa nás snažia už roky presvedčať, že transrodoví ľudia – hlavne ženy – sú obrovskou hrozbou pre deti, mládež a vlastne všetkých. Preberajú antitrans naratívy, respektíve naratívy antirodového hnutia, ktoré sa šíria ako v EÚ, tak aj v USA ako požiar. Rozširujú o trans ľuďoch klamstvá, hoaxy, verbálne ich ponižujú. Pričom pravda je úplne niekde inde. Transrodové ženy sú aktuálne jednou z najviac diskriminovaných skupín našej spoločnosti,“ uvádza Natália Tóthová, koordinátorka oddelenia advokácie Sapling o. z.

Sapling upozorňuje, že situácia na Slovensku je aktuálne alarmujúca a stupňujúca sa dehumanizujúce verbálne útoky na transrodové ženy, ktoré zaznievajú na tlačových konferenciách či z parlamentu, sú hanebné. „Návrhy na zmeny ústavy z dielne Smeru-SD, ako aj druhý opozičný návrh od KDH, kde jeden z bodov môže viesť k značným obmedzeniam či až totálnemu zákazu tranzície. Ďalší z bodov zasahuje do práva na súkromný a rodinný život, keďže povoľuje adopciu len zosobášeným heterosexuálnym párom. V prípade zmeny ústavy by bolo ešte náročnejšie presadiť adopcie pámi rovnakého pohlavia, ktoré si už dnes nemôžu spoločne osvojiť deti, čo vyplýva zo Zákona o rodine a ďalších noriem. To všetko je však len špičkou ľadovca celej stratégie antirodového hnutia. Hlavným cieľom tejto stratégie je ‚zakotvenie ochrany kultúrneho dedičstva a ochrana tradičných hodnôt a zabezpečenie právnej stability krajiny‘ – prázdne frázy, ktoré počúvame stále dookola a dookola bez relevantných argumentov,“ uvádza Natália Tóthová.

Sapling upozorňuje, že znenie týchto zákonov, ktoré robia (okrem iného aj) z transrodových žien obetných baránkov, sa objavuje v rôznych obmenách v mnohých európskych krajinách, ako sú napríklad Maďarsko, Poľsko, Litva, Gruzínsko, či Srbsko. Tieto zákony krajiny prijímajú vždy s jedným a tým istým cieľom – oklieštiť práva LGBTI+ ľudí, vymazať ich z verejného priestoru, dehumanizovať ich, nechať voľný priebeh otvorenej diskriminácii v spoločnosti či priamo na ňu vyzývať.

V každodennej realite musia transrodové ženy oproti cisrodovým ženám čeliť obrovským rozdielom, o to viac, ak patria k menšinovým etnickým, rasizovaným skupinám, pochádzajú z inej krajiny či sú zdravotne znevýhodnené. Čelia širokej škále problémov, či už ide o menšinový stres, šikanu pri hľadaní práce či na pracovisku, nedostupnosť dôstojnej zdravotnej starostlivosti, ktorá je v súlade s aktuálnym vedeckým poznaním, dlhé čakacie doby na vyšetrenia, verbálne a fyzické násilie, zmätočné a nejednotné postupy pri právnej tranzícii a podobne.

Namiesto pokračujúcich snáh obmedziť práva transrodových žien musí Slovensko v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami urobiť všetko potrebné na ochranu práv transrodových a nebinárných osôb, zlepšenia prístupu k zdravotnej starostlivosti a ochranu rodičovských práv a práva na súkromný a rodinný život transrodových osôb.

Rovnosť práv musí zahŕňať aj ochranu práva na bývanie

„Podľa dostupných dát sú chudobou a sociálnym vylúčením najviac ohrozené jednorodičovské domácnosti s deťmi. Starostlivosť o deti v nich vykonávajú v drvivej väčšine ženy, ktoré zostávajú neviditeľné pre mechanizmy na ochranu práva na dôstojný život a primerané bývanie. Vo výskume [Nedostiahnuteľná potreba bývať](#) sme sa v Amnesty International rozprávali s 31 ženami v bytovej núdzi, ktoré žijú v nevyhovujúcich podmienkach segregovaných lokalít alebo v sociálnych službách – primárne v útulkoch pre jednotlivcov a pre rodiny s deťmi. Všetky respondentky ako svoj najpálčivejší problém pomenovali nedostatok primeraného a cenovo dostupného bývania. Bezdomovecťvo rodín s deťmi na Slovensku je prítomným problémom, na ktorý [odborníctvo upozorňuje](#) roky, a napriek tomu nikdy nebol prioritou na úrovni vlády. Štát túto neprijateľnú situáciu nemôže naďalej ignorovať,“ uvádza koordinátorka výskumu Amnesty International Slovensko, Natália Šmídová.

[Ľudia, ktorí sú viditeľní pre násilie a systémovú diskrimináciu](#), však naďalej zostávajú neviditeľní pri ukončovaní porušovania ich sociálnych a ekonomických práv vrátane práva na dôstojný život a primerané bývanie. Ženy zažívajúce bezdomovecťvo prítom v porovnaní s mužmi [čelia väčším rizikám](#) spojeným so zhoršením zdravotného stavu. Vo väčšej miere ich ohrozuje aj násilie vrátane rodovo podmieneného násillia. Slovensko musí prijať riešenia spojené s podporou ľudí bez domova, špeciálne žien a rodín s deťmi, a zabezpečiť napĺňanie ich práv. Súčasťou výskumu Amnesty sú aj rozhovory s 9 ženami ohrozenými odobratím detí zo starostlivosti, ktoré v rozhovoroch opísali, aký zásadný vplyv má nedostatok dostupného bývania na ich rodinu – u všetkých respondentiek išlo o problém so zabezpečením stále drahšieho bývania. Ich mzdy a iné príjmy nestačili a finančná sociálna podpora zo strany štátu je smiešne chabá a nedostatočná. Problémy spojené so životom v chudobe, vrátane problémov spojených s bývaním, by nikdy nemali byť jediným dôvodom na odobratie dieťaťa z rodičovskej starostlivosti, ale mali by byť vnímané ako signál, že štát nevytvára dostatočné možnosti dostupného bývania a sociálnej podpory.

Poradňa pre občianske a ľudské práva upozorňuje, že špeciálne ohrozené sú ženy a dievčatá žijúce v marginalizovaných rómskych komunitách, ktoré často čelia chudobe, zlým životným podmienkam, environmentálnej záťaži a segregácii v bývaní bez prístupu k pitnej vode. Je nevyhnutné, aby štát prijal opatrenia na zabezpečenie odstraňovania týchto foriem systémovej diskriminácie a aby všetky ženy a dievčatá mali príležitosť žiť kvalitný život bez diskriminácie.